

Nederlandse vleesveehouderij zet professionele stap met centraal stierenopfokstation

Dekstieren met rapportcijfers

De vleesveestamboeken in Nederland zijn een unieke samenwerking gestart: een centrale opfok voor jonge dekstieren. Tweemaal per jaar gaan er veelbelovende stieren onder de hamer, voorzien van cijfers voor groei-efficiëntie, exterieur en karakter.

tekst Tijmen van Zessen

De Nederlandse stamboeken van vooralsnog drie vleesveerassen slaan de handen ineen om de fokkerij te professionaliseren met een centrale opfok van stieren. Vrijdag 1 oktober arriveerden de eerste stieren op het centrale opfokstation (COT) in Toldijk, op het melk- en vleesveebedrijf vof Ruessink.

De Federatie Vleesveestamboeken coördineert het project, waar tot nu toe de rassen blonde d' Aquitaine, hereford en charolais in participeren. Verbeterd roodbont en limousin sluiten waarschijnlijk later ook aan. Voorzitter Willem Dijkstra is trots op de ontstane samenwerking: 'Nu kunnen we iedereen de keuze bieden om op basis van vergelijkingsmateriaal een goede dekstier te kopen. De stieren krijgen een score voor exterieur, voor dagelijkse groei en voor karakter.'

Eerlijk vergelijken

Op een leeftijd van circa tien maanden arriveren de jonge stiertjes op het COT, waar hen een 'competitie' van vijf tot zes maanden te wachten staat. Onder gelijke omstandigheden en in vijftallen gehuisvest moeten de stiertjes zich bewijzen. Elke vier weken legt het COT hun gewicht vast. Dijkstra: 'Dat levert voldoende betrouwbare informatie, vaker wegen zou te veel onrust in de stal geven. Rust is een belangrijke voorwaarde voor groei, net als klimaat en voeding.'

De federatievoorzitter geeft aan dat de gewenste groei is vastgesteld in nauw overleg met de betreffende stamboeken, aangezien het ene ras meer een ruwvoer-

verwerker is en een ander ras in de praktijk vaker groeit op energierijke producten. 'De insteek is een dagelijkse groei van 1400 gram per stier. Uit ervaring moet blijken of dat voldoet. Er kunnen grote verschillen ontstaan tussen stieren, soms tot wel twintig à dertig procent. Stieren die op een klein bedrijf bij

wijze van spreken met pap gevoerd worden en voor indrukwekkende groei-cijfers zorgen, vallen op een opfokstation door de mand. Anderzijds zou een magere stier uit de wei zomaar tegen de klippen op kunnen groeien. Dat is de winst van het COT, een gelijkwaardige vergelijking', zegt Dijkstra.

Waarom vergelijkt het project de stiertjes niet tijdens de eerste tien maanden? Een dier dat opgroeit, profiteert van jeugdgroei. Deze periode groeit het het hardst. Ook dit is ras- en stierafhankelijk. Even is het stil. 'Dat klopt, maar dat heeft nogal wat praktische bezwaren. Dan zouden de kalveren inclusief moeders moeten overkomen naar het COT en dat is qua uitvoerbaarheid minder ideaal. We starten eerst op deze wijze.'

Geen afvalrace

Als alle stieren aan de eisen voldoen, worden alle stieren geveild. Het COT is geen afvalrace. De ondergrens voor exterieur ligt op 82 punten en voor groei op 1000 gram per dier per dag. Voldoet een stier hier niet aan, dan gaat hij terug naar de eigenaar. De gemaakte kosten à vier euro per dag komen voor zijn rekening.

Voor de stamboeken van hereford en charolais is het systeem van centrale op-

Dick Ruessink: 'Niet in het wilde weg fokken'

Op het melk- en vleesveehouderijbedrijf van Dick Ruessink staan sinds deze maand 25 stieren in opfok. Afgelopen tijd is er het nodige verbouwd om de groepshuisvesting op stro in orde te maken. De stal is zodanig opgezet dat de stieren via een drijfgang naar de weeginrichting en naar het podium voor de veiling lopen. 'Het is belangrijk om stieren

te voorzien van cijfers voor groei-efficiëntie, exterieur en gedrag. Als je wilt meetellen hoort dat er gewoon bij, anders fok je in het wilde weg.'

Tweemaal per jaar vindt er een stierenveiling plaats. Ruessink wil er een gezellige vleesveedag van maken, mede ook om meer publiciteit te genereren om-trent de vleesveefokkerij en -houderij.

fok nieuw, blonde d' Aquitaine had net als limousin al een eigen systeem. Stamboekvoorzitter Ed Neerinx is een van de initiatiefnemers. 'Wij waren op zoek naar een nieuwe locatie, omdat de oude een andere bestemming kreeg. Met vijftien stieren per jaar valt het niet mee om het plaatje economisch rond te krijgen. Waarom niet samenwerken met meerdere rassen, dachten we, dan ontstaat er een robuuster systeem met dertig tot veertig stieren in opfok.'

De laatste veiling van blonde d'Aquitaine leverde een gemiddelde prijs op van 3000 euro. Neerinx verwacht dat niveau wel te kunnen handhaven. 'Het systeem moet zichzelf bewijzen. De stieren van een opfokcentrum krijgen een kenmerk

waaraan ze herkenbaar zijn op het moment dat er fokwaarden bekend zijn. In Frankrijk is de centrale opfok in 25 jaar tijd schoorvoetend van de grond gekomen en daar blijkt dat betere fokstieren doorgaans afkomstig zijn van het opfokcentrum.'

Niettemin betekent een centrale opfok ook concurrentie voor de gevestigde fokkers die dekstiertjes verkopen. Zij willen veel geld voor hun topstieren. Het risico bestaat dat zij hun beste stieren thuis laten, waarmee de tweedeklassiestieren overblijven voor de centrale opfok. 'Ik zal niet ontkennen dat de allerbeste stier soms thuisblijft, het is een hele toer om die naar het COT te krijgen. Maar kijk naar de paardenwereld: die werkt met

een vergelijkbaar systeem en daar is het een eer om je beste veulen geveild te krijgen. Het bewijst voor de fokkerij wel het nodige als jouw stier voldoet aan strenge criteria.' Dijkstra beaamt dat: 'Let wel, rotzooi komt er niet in. De stiertjes worden streng geselecteerd door de stamboeken.'

Verbeterd roodbont haakt af

Het limousinstamboek stopte deze zomer om financiële redenen met zijn centrale opfok. Omdat dit project nog in de afrondingsfase zit, is een nieuw initiatief nog niet aan de orde, vindt secretaris Gerrit Roemaat. Maar ook hij is onverdeelde positief over centrale opfok van stieren. 'Stieren met een LCO-kenmerk – stieren van de centrale opfok – kwamen met hoge cijfers in de indexlijsten. Als je een mooie stier gaat kopen bij een fokker met een grote F, die ze tijdens de opfok heel hard voert, kan het later tegenvallen. Op het opfokcentrum is dat risico uitgesloten.'

Het verbeterdroodbontstamboek ondertekende de overeenkomst, maar zag vorige maand af van deelname. Dijkstra is boos over de manier waarop het stamboek zich terugtrekt. 'Een jaar geleden is tijdens een vergadering unaniem "ja" gezegd tegen de plannen voor een gezamenlijk opfokcentrum. Ze zouden tien stieren leveren. Sindsdien is er veel energie, veel vrijwilligerswerk gestoken in de ontwikkeling van dit project. Dan kun je je niet op het laatste moment terugtrekken.'

Johan van der Ven, voorzitter van het verbeterdroodbontstamboek, weersprekt dat. 'We hebben ons niet teruggetrokken, er waren vier stieren geselecteerd, maar er was onvoldoende tijd om de ibr-entingen uit te voeren vóór 1 oktober. De andere stamboeken durfden het niet aan om het risico van een ibr-uitbraak te lopen, waarop wij de voorbereidingen staakten.' Van der Ven verwacht wel aan te kunnen sluiten bij een volgende ronde. |

Het opfokcentrum vergelijkt de stieren onder gelijke omstandigheden